

Elisabeth Lunde
Förvaltningschef
08-124 57 337
Elisabet.Lunde@ekero.se

Kopia av PM Kultur- och fritidsnämnden - Förslag driftbudget 2020 med inriktning 2021-2022

Dnr KFN19/5-021

Sammanfattning

Förslag driftbudget 2020

Förslag till kultur -och fritidsnämndens totala omslutning uppgår 2020 till 64.619 tkr. Ramen är en minskning i absoluta tal med 611 tkr. Det innebär att både kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar behöver göras i nämndens budget.

Sex av de nio mål som fullmäktige lagt på kultur- och fritidsnämnden handlar om att främja ett aktivt föreningsliv samt ökat samarbete för ökad tillgänglighet till anläggningar. Fokus på förslag till minskning av verksamhet kommer därför ligga på övriga verksamheter; kulturmiljövård, ej söndagsöppet på biblioteket samt reduktion av fritidsgårdens och kulturskolans anslag. Kulturskolan kompenseras genom att avgift för kulturskoleverksamhet föreslås höjas. Men även intäktsförstärkningar måste göras där föreningarna blir berörda, genom höjda avgifter för nyttjande av kommunens lokaler.

Förslag inriktning 2021-2022

Inriktningen för 2021 och 2022 alt. b) blir fortsatt genomförande av taxehöjning av kommunens anläggningar. Uppdraget till kulturskolan 2021 blir att pröva andra verksamheter som kan ge nettointäkter. Biblioteket får i uppdrag att titta på alternativa kulturprogram, samt något mindre mediainköp.

Även förenings- och ungdomsverksamheten kommer beröras under 2022 med minskade föreningsbidrag och minskat ungdoms- och föreningsstöd i övrigt pg av besparingar på idélabbet.

Riskbedömning och känslighetsanalys

Den grupp som har besökt biblioteket i Ekerö centrum på söndagar kommer bli berörd av stängningen. Samtidigt kommer bibliotekets uppsökande uppdrag utökas och nya grupper nås.

Kulturskolan kompenseras genom avgiftshöjningar där risken finns att färre barn och unga kommer ha möjlighet att delta och därmed minskade intäkter. Därför kommer avgiftshöjningen för musik att vara ganska begränsad samtidigt som andra former av kulturutövande, med lägre avgifter, införs.

Förslag driftbudget 2020

De ekonomiska förutsättningarna för de kommande åren visar på ett större behov av kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar för att Ekerö kommuns budget ska visa en balanserad ekonomi. Budgetramarna är därför nedreviderade så att den årliga prisutveckling som finns utöver 1 % måste finansieras med andra kostnadsreduceringar eller intäktsförstärkningar.

Förslag till kultur -och fritidsnämndens totala omslutning uppgår 2020 till 64.619 tkr. Ramen är en minskning i absoluta tal med 611 tkr. Minskning beror till största delen av minskade hyreskostnader pga ett nytt internhyressystem. Exklusive hyrorna är förändringen en höjning av nettoramen med 486 tkr eller 1,3 %. Det innebär att både kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar behöver göras i nämndens budget.

Mål

Nämnden styrs av kommunfullmäktiges nya övergripande mål samt kultur- och fritidsnämndens egna mål om en kultur- och fritidsverksamhet som är mångsidig, attraktiv och tillgänglig för medborgarna.

Sex av de nio mål som fullmäktige lagt på kultur- och fritidsnämnden handlar om att främja ett aktivt föreningsliv samt ökat samarbete för ökad tillgänglighet till anläggningar. Fokus på förslag till minskning av verksamhet kommer därför ligga på övriga verksamheter medan även intäktsförstärkningar måste göras där föreningarna blir berörda genom höjda avgifter för nyttjande av kommunens lokaler.

Förändring av budget

I verksamhetsplan för 2020 beskrivs vilka framflyttningar som görs under 2020 för att närma sig kultur- och fritidsnämndens mål och samtidigt leva upp till Ekeröalliansens plattform. Tillgänglighet till anläggningar och mötesplatser samt ökad dialog med föreningsliv och civilsamhälle är prioriterade mål. Nedan beskrivs hur målen påverkar förslag till budget 2020.

Mål om främjande av ett aktivt föreningsliv, samverkan om nya anläggningar mm.

1. Drift av idrottsanläggningar

Kommunfullmäktiges beslut om att kultur- och fritidsnämnden tar över driftsansvar för idrottsanläggningar innebär att en ny verksamhet har inrättats på kultur- och fritidsförvaltningen, anläggningsenheten. Under 2019 har Träkvistavallen och Svanhagen tagits över av KFN. För att leva upp till mål om utvecklad samverkan med föreningslivet vid nya anläggningar, samt för att säkra kvalitén och kunna utveckla nämndens arbete inom detta område måste viss förstärkning göras under kommande år.

Diskussioner pågår om fortsatt övertagandet av anläggningar under 2020. Möjligheten att genomföra dessa övertagande får utredas i samband med att de ekonomiska konsekvenserna av fortsatta ansvarsförändringar mellan nämnderna hanteras under 2020.

2. Ungdomars mötesplats och dialog

Utifrån målen om samverkan civilsamhället och den inriktning om ungas mötesplatser som kultur- och fritidsnämnden tagit kommer ett arbete med ungdomsambassadörer prövas under 2020 för att öka ungas inflytande och delaktighet. Finansieras delvis av minskade föreningsbidrag om 50 tkr. De kommer vara placerade på Idélabbet. I ett gemensamt arbete med socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden om ungdomar i riskzon ställs dessutom en total budget om 130 tkr till förfogande för insatser där KFN bidrar med 30 tkr.

Tidigare avtal med Studieförbundet om Aktivitetsbyrån, att möjliggöra för ungas inflytande, delaktighet och nätverkande, togs under 2018 tillbaka till kultur- och fritidskontoret. För att göra arbetet med stöd till ungdomar och föreningar tydligare och enklare för medborgarna kallades just detta arbete för Idélabbet. Samtidigt som Idélabbet fick ta över aktivitetsbyråns uppdrag breddades uppdraget då allt arbete med kontorets föreningsstöd samlades hit. Det hade länge varit ett önskemål från föreningslivet om att få en enklare ingång till kommunen. Den tidigare budgeten för aktivitetsbyrån reducerades samtidigt med 100 tkr. En mer utförlig beskrivning av Idélabbets verksamhet under 2019 framgår av bilaga 1.

3. Samverkan civilsamhälle och medborgardialog

Fullmäktige tog i april 2019 beslut om inriktning med uppdrag till samverkansorganet att fortsätta arbetet med att utveckla och sprida samverkan med civilsamhället. Samtliga förvaltningar har i uppdrag att identifiera områden där samverkan med civilsamhället kan utvecklas. För nämnden innebär det naturligt att utveckla samverkan med föreningslivet, ungdomar, mfl grupper som är nämndens målgrupper. Samverkansorganet har också i uppdrag att utarbeta metoder för ökat medborgarinflytande där kultur- och fritidskontoret genom Idélabbet under 2019 har en medverkande roll. Kontoret har fått indikatorer på att det projektstöd från KS som utgår under 2019, för att utveckla denna verksamhet, inte kommer utgå under 2020 varför en viss begränsning av kultur och fritids och Idélabbet medverkan med medborgardialog kommer ske under 2020. Fokus kommer i stället vara inom nämndens egna område. Samtidigt är det viktigt att hålla kvar och utveckla den kompetens som nu finns inom detta område och där fortsatt kunskapsuppbyggnad inom förvaltning och politik är nödvändig för lyckade resultat av medborgardialoger.

KFNs mål om mångsidig, flexibel och attraktiv biblioteks- och kulturverksamhet

Bibliotek och kulturhus

Enligt biblioteksplanen ska biblioteket bedriva en mer uppsökande verksamhet för att nå grupper som behöver bibliotekets tjänster samt för stöd i digitaliseringen. Idag är bemanningen ansträngd så det är svårt att bedriva den typen verksamhet. Nämndens uppdrag att göra kostnadsreduceringar innebär att också behöva ändra inriktning på verksamheten.

Söndagar är de minst besökta tiderna på biblioteket i Ekerö centrum. En neddragning av bibliotekets öppettider är aldrig positivt. Samtidigt skulle det ge organisationen en bättre och mindre sårbar verksamhet vardagar då organisationen kan koncentreras och vikariebehoven och kostnaderna för detta minskas. Men framförallt ger det möjlighet till mer verksamhet ute i kommunen för uppsökande aktiviteter, samtidigt är det viktigt att fortsätta ha öppet på söndagar i Barnens bibliotek i Stenhamra.

Nedan redovisas besökare per öppettimme på Biblioteket i Ekerö centrum första halvåret 2019.

	må	ti	on	to	fre	lö	sö
09:00-10:00	15,9	28,6	15,4	17,7			
10:00-11:00	22,6	25,6	21,2	21,9	26,7		
11:00-12:00	27,2	26,3	24,0	23,8	27,6	31,9	6,4
12:00-13:00	33,4	30,4	27,8	24,5	36,2	26,1	6,3
13:00-14:00	27,2	24,1	27,5	29,6	31,1	20,9	16,1
14:00-15:00	30,8	29,7	27,9	31,2	32,2	15,9	12,8
15:00-16:00	32,3	29,7	26,1	29,8	34,1		
16:00-17:00	25,5	25,3	21,1	23,5	19,3		
17:00-18:00	18,2	19,2	18,2	15,9			
18:00-19:00	9,1	15,6	13,8	13,8			
19:00-20:00							
20:00-21:00							

Intäktsförstärkningar

Höjning avgifter kulturskolan

I särskilt ärende föreslås höjning av avgifter för kulturskolan med 5 %. Senaste höjningen gjordes 2015. En höjning av avgifterna för kulturskolan är en förutsättning för att kulturskolan ska kunna bibehålla nuvarande verksamhet och kommer kompensera kulturskolan för viss reducering av budgeten.

Höjning av taxa för uthyrning av kommunens lokaler och anläggningar

I särskilt ärende föreslås höjning av taxa för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar. I ett första steg föreslås höjning av taxegrupp 2 och 3 dvs vuxna i föreningsregi samt övriga nyttjare, privatpersoner mfl. Samtidigt föreslås att en säsongstaxa införs för ishallarna. Det innebär att o-taxa för barn och ungdomar endast kommer tillämpas under terminerna för ishallarna. I ett senare skede (2021-22) föreslås att nolltaxa för ungdomar endast tillämpas under säsong även för övriga anläggningar och lokaler och tillämpar taxa enligt vuxna i föreningsregi.

Driftsekonomiska effekter av investeringar

Diskussioner pågår om i vilken omfattning nämnden ska belastas med driftsekonomiska effekter av investeringar. Dessa effekter kommer ärendet kompletteras med.

Sammanfattning förändring budget 2020

Omdisponering

- Fritidsgård -60
 - Kulturskola - 100
 - Konst och Kulturmiljövård -130 tkr
 - Kultur- och fritidskontor, övrigt-86 tkr
- Summa 376 tkr

Brukareffekt

- Biblioteket/kulturhuset -100 (ej söndagsöppet) mer uppsökande verksamhet enligt inriktning biblioteksplan.

Ökade intäkter

- Höjd taxa kultur- och fritidslokaler +200 tkr
 - Kulturskoleavgift +100
- Summa 300 tkr

Ökade anslag

- Förstärkt drift av anläggningar +200 tkr
- Ungdomsätgärder + 90

Total förändring kostnader: -186 tkr
Total förändring intäkter: +300 tkr
Total effekt: 486 tkr

Förslag inriktning driftbudget 2021-2022

Inriktningen för nämndens verksamhet kommande två år är densamma som 2020, dvs att utgångspunkten är de övergripande målen att främja ett aktivt föreningsliv samt ökat samarbete för ökad tillgänglighet till anläggningar. Balans nås genom effektivisering av verksamheter samtidigt som genomförande av taxehöjning av kommunens anläggningar fortsätter. Exempel på effektiviseringar är att kulturskolan får pröva andra verksamheter som kan ge nettointäkter. Vilken typ av verksamheter som både efterfrågas av medborgarna och är möjliga att genomföras till lägre nettokostnad kommer utredas under 2020. Biblioteket får i uppdrag att titta på alternativa kulturprogram, samt något mindre mediainköp.

Även förenings- och ungdomsverksamheten kommer beröras under 2022 med minskade föreningsbidrag och minskat ungdoms- och föreningsstöd i övrigt p.g. av besparingar på idélabbet.

I budgetförslaget ingår inte drift badanläggning. Beroende på när driftstart är beräknad behöver en driftsorganisation klarläggas senast ett år innan.

Budgetinriktning 2021 a) och b)

Omdisponering

Verksamheter	-300 tkr
Kulturmiljövård	-50 tkr
Kultur- och fritidskontor samt övrigt	-173 tkr

Brukareffekt

Taxa kultur- och idrottslokaler	+150
Föreningsstöd	- 140
Ungdomsdialog	- 60

Förstärkt drift anläggningar	+80 tkr
------------------------------	---------

Total förändring kostnader	- 636
Total förändring intäkter	+150
Summa effekt	786

Budgetinriktning 2022 a) och b)

Omdisponering

Vrksamheter+kontor	-427 tkr
--------------------	----------

Brukareffekter/höjd taxa

Kulturskola	-150 tkr (alternativa verksamheter)
Idrotts- fritidslokaler, höjd taxa	+100 tkr
Föreningsstöd	-114 tkr

Total förändring kostnader	- 691
Total förändring intäkter	+100
Summa effekt	791

Verksamhetens mål

Ekeröalliansens plattform

- Främja ett aktivt föreningsliv i kommunen
- Förbättra tillgängligheten till möteslokaler för pensionärer
- Främja och samarbeta med föreningslivet, ridklubbar och idrottsföreningar
- Behålla och utveckla området på och kring Skå flygfält (kommunens mark)
- Planera för fler idrottshallar
- Fortsätta utvecklingen av det gemensamma bokningssystemet till att omfatta alla typer av lokaler i kommunen
- Fortsätta utvecklingen av kulturhuset under mandatperioden
- Samarbeta mellan föreningarna, kommunen, Riksidrottsförbundet, Stockholmsidrotten och allmänna arvsfonden vid anläggningsinvesteringar
- Tillsammans med markägare och ridsporten möjliggöra fler ridstigar i kommunen
Utöver dessa nio mål kommer nämndens arbete även styras av målet;
- Invgning av badhuset under mandatperioden (ligger dock inte fördelat på Kultur- och fritidsnämnden som specifikt mål)

Kultur och fritidsnämndens övergripande mål

Kultur och fritidsnämndens egna övergripande mål för perioden 2019-2022:

1. Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig, flexibel och attraktiv biblioteks- och kulturverksamhet.
2. Ungdomar har tillgång till mötesplatser som svarar mot ungdomars behov.
3. Medborgare, med fokus på barn och ungdomar, har tillgång till kulturell verksamhet av god kvalitet.
4. Medborgarna, med fokus på barn och unga, har tillgång till ett brett utbud av idrott, friluftsliv och fysiska aktiviteter.
5. Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalade, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.
6. Kulturens övärld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål.

Riskbedömning och känslighetsanalys

Risken med avgiftshöjningar inom kulturskolan är att färre barn och unga kommer ha möjlighet att delta och därmed att man inte når den beräknade intäkten. För att inte minska tillgängligheten kommer avgiftshöjningen för musik att vara ganska begränsad samtidigt som nya former med lägre avgift införs. De förslag till taxehöjning för upplåtelse av kommunens lokaler bedöms inte påverka nyttjandet i någon större omfattning då barn- och ungdomsverksamheten till stor del är undantagen.

Den grupp som har besökt biblioteket i Ekerö centrum på söndagar kommer bli berörd av stängningen. Samtidigt kommer bibliotekets uppsökande uppdrag utökas och nya grupper nås.

Den neddragning av stödet till KFN för utvecklandet av medborgardialoger innebär att färre dialoger kan genomföras. Alternativet är att de förvaltningar som genomför dessa får faktureras det stöd och facilitering som utgår från idelabbet.

Framåtblick

Kultur- och fritidsnämndens fortsatta övertagande av idrottsanläggningar från tekniska nämnden de närmaste åren innebär att säkra att de ekonomiska förutsättningarna stämmer överens med uppdragen. Inte minst mot bakgrund att kommunens mål under mandatperioden innebär stort fokus på samverkan med föreningslivet i att skapa nya anläggningar och tillgängliggöra dessa.

Många av anläggningsfrågorna kommer fångas upp av det idrottspolitiska programmet som ska färdigställas under 2020. Programmet ska dessutom definiera kommunens idrottspolitiska inriktning, vilket inkluderar prioriterade målgrupper, anläggningar och satsningsområden under en kommande tioårsperiod. Det idrottspolitiska programmet ska antas av Kommunfullmäktige.

Kommunens satsning på badhus kommer innebära att en ny driftorganisation för badhus byggs upp med start under vintern 2020-2021.

Kommunens bostadsbyggande under kommande år innebär behov av utbyggd service till invånare. I ett ansträngt ekonomiskt läge blir det därför centralt att kultur och fritids behov av lokaler och anläggningar samordnas med övrig kommunal service på ett så effektivt sätt som möjligt. På samma sätt som samverkan med civilsamhället kan innebära nya former för att bedriva verksamhet.

Bilagor: